

Open in app

Get started

Published in 140journos

140journos

Follow

Aug 26, 2017 · 6 min read

Save

barikatlar ardında yıkım: sur

ağustos 2015'ten beri çatışmalar, sokağa çıkma yasakları ve yıkımlarla gündeme gelen diyarbakır sur'u, çağdaş erdoğan'ın fotoğrafları ve 140journos'un veri derlemesiyle yakından izliyoruz.

Open in app

Get started

(veri derleme: can pürüzsüz/ 140journos, fotoğraflar: çağdaş erdoğan/ 140journos)

diyarbakır sur'daki çatışmaların ve yıkımın 2 yılı

2015 temmuz: suruç saldırısı, baraj inşaatlarına yönelik saldırılar ve ceylanpınar'da 2 polis memurunun uyurken öldürülmesi sonrası 23 temmuz 2015'te başbakan davutoğlu başkanlığında özel güvenlik toplantısı yapıldı. toplantıda alınan kararlarla 24 temmuz'da pkk, işid ve dhkp-c'ye yönelik operasyonlar başlatıldı.

“biz 23 temmuz'da iddia ediyorum, demokrasi tarihinin en zor kararlarından birini verdik. 15 temmuz'da (2015) silahlı ayaklanma çağrısı yapanlar bizim böyle kapsamlı bir harekât yapacağımızı düşünmediler.” — ahmet davutoğlu

2015 ağustos: farklı illerde oluşturulan ve içinde dbp'li yetkililerin de bulunduğu halk meclisleri, demokratik özerkliklerini ilan etti. kck, 12 ağustos'taki açıklamasında “halk meclislerinin, özyönetimlerine saldırıldığı takdirde meşru öz savunma haklarını kullanacaklarını açıkladıklarını” belirtti. ağustos ayından itibaren, valilik ve kaymakamlıklar, “kurulan hendek ve barikatları imha etmek”, “kamu düzenini sağlamak” amaçlarıyla birçok il ve ilçede sokağa çıkma yasakları ilan etti. bölgede yeniden başlayan çatışma sürecinde, doğu ve güneydoğu illerindeki operasyonlar, önceki dönemlerden farklı olarak il ve ilçe merkezlerinde, sokaklarda yoğunlaştı. diyarbakır sur bölgesinde ilk çatışmalar

Open in app

Get started

sokağa çıkma yasaklarının bitmesinin ardından sur'da kentsel dönüşüm kapsamında yıkımlar başladı.

2015 eylül: sur ilçesindeki ilk sokağa çıkma yasağı 6 eylül 2015'de ilan edildi. 7 eylül günü kaldırılan yasak 13 eylül'de yeniden ilan edildi. bölgede aralık ayına kadar toplam 6 kez sokağa çıkma yasağı uygulandı.

2015 ekim: 12 ekim günü yaşanan çatışmalar esnasında 12 yaşındaki helin şen hayatını kaybetti.

Open in app

Get started

alipaşa mahallesi, yıkımın devam ettiği mahallelerden biri.

2015 **kasım:** 25 kasım gecesi yaşanan çatışmalarda bölgenin simge yapılarından dört ayaklı minare zarar gördü. 28 kasım sabahı tarihi yapının korunması talebiyle dört ayaklı minare önünde basın açıklaması yapan diyarbakır barosu başkanı tahir elçi öldürüldü. aynı gün bir kez daha sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

“ tarihi suriçi bölgesi 9 bin yıllık geçmişe sahip bu alan içerisinde surlar, camiler, kiliseler ve daha başta tarihi yapılar bulunmaktadır. biz bir çok medeniyete beşiklik etmiş ev sahipliği yapmış bu kadim bölgede insanlığın bu

Open in app

Get started

savaşlar, çatışmalar, silahlar, operasyonlar bu alandan uzak olsun diyoruz.” — tahir elçi

sokağa çıkma yasakları sırasında yaşanan çatışmalardan dolayı tahrip olan tarihi surlar beton bloklar ile kapatılıyor.

2015 **aralık:** 2 aralık günü ilan edilen sokağa çıkma yasağıyla başlayan operasyonlar 9 mart 2016'ya kadar devam etti. 10 aralık gecesine kaldırılan yasağın, ertesi gün yeniden ilan edilerek 27 ağustos 2016'ya dek sürdü. chp milletvekili hilmi yarayıcı, devam eden çatışmalar ve yıkım nedeniyle bölgedeki 24 bin kişiden 22 bininin göç etmek zorunda kaldığını açıkladı. 7 aralık günü tarihi kurşunlu camii'nde yangın çıktı; 18 aralık günü ulu camii, hacı hamit, hocaoğlu, hasırlı, nebi camilerinde cuma namazı kılınamadı.

Open in app

Get started

alipaşa mahallesi'nde yıkımı devam eden evler.

2016 **ocak:** cumhurbaşkanı erdoğan, 29 ocak günü yaptığı açıklamada “cizre, sur, silopi, buraların hepsi tertemiz hale gelinceye kadar, buralarda ikinci bir adım bu **temizlikten sonra da kentsel dönüşüm-değişim süreci başlayacak.** kentsel dönüşüm-değişim sürecinde de buralarda yeni projelerle tarihî eserleri tarihî eser olarak onları ele alıp onların restorasyonlarını yaptırmak, bunun dışındakileri ise tamamıyla yeni projeler olarak ele almak suretiyle buradaki vatandaşlarımızı kendi evlerine çok daha farklı bir şekilde yerleştirmektedir. biliyorsunuz **6 bin kadar aileye** zaten şu anda hükümetimiz **kira yardımı** kararını almıştır ve kiralarını ödüyor, bu çalışma başlamıştır. afaad bir diğer taraftan çalışmalarını sürdürüyor, gıda desteklerini filan aynı şekilde veriyor. bir taraftan da toki bütün imkânlarıyla seferber olarak konutları yapacak.” **dedi.**

başbakan davutoğlu ise 31 ocak günü “bu şehirler 90’lı yıllarda çarpık ve kontrolsüz bir şekilde gelişen şehirler. **bu olaylar yaşanmamış olsaydı bile kentsel dönüşümün yapılması gereken yerlerdi.** sur, silopi, nusaybin ve benzer yerlere insanca yaşanabilecek konutlar yapılabilir. özellikle sur’da bir taş üzerine taş konsa haberim olacak dedim. tescilli diyarbakır evleri, camiler, kiliseler, hanlar diyarbakır’ın mimari dokusuna hiçbir zarar vermeden restore edilecek. diyarbakır sur’u öyle inşa edeceğiz ki **aynen toledo gibi mimari dokusuyla herkesin görmek istediği bir yer haline gelecek.**” dedi.

Open in app

Get started

2016 **şubat:** 3 şubat tarihine kadar ilçenin 11 mahallesinde süren sokağa çıkma yasağı, önce ilçenin tümünü kapsayacak şekilde genişletildi, sonra 9 mahalledeki yasak kaldırıldı. yıkılan evler; sivillerin ve yaralıların tahliyesi; çatışmalarda hayatını kaybedenlerin cenazelerinin teslimi ve hayatını kaybeden güvenlik güçleri kamuoyu gündemine gelen konular olmaya devam etti. 29 şubat günü selahattin demirtaş, sur'a yürüyüş çağırısında bulundu.

2016 **mart:** demirtaş'ın çağırısı sonrası 2 mart günü sur'a yapılmak istenen yürüyüşte 33 kişi gözaltına alındı. genelkurmay başkanlığı, 10 mart'ta yaptığı açıklamada "ilçenin tamamı kontrol altına alınmıştır." dedi. 12 mart'ta kalkınma bakanı cevdet yılmaz, suriçi'ne toki'nin girmeyeceğini, bölgeyle vakıflar genel müdürlüğü ve kültür

Open in app

Get started

domlar bölgede yaşayan bir topluluk. bir dom çocuğu yıkılan evlerde kullanılabilir taşları ayıklıyor.

2016 nisan: davutoğlu, 1 nisan tarihinde sur'a giderek kamulaştırma kararı sonrası sur'da planlanan projeler hakkında konuştu. çevre ve şehircilik bakanlığı, bölgede yapacağı çalışmalarını tanıtan "sur yeniden" başlıklı bir video [yayınladı](#).

2016 mayıs: 12 mayıs günü sur ilçesi dürümlü mezrasında patlayıcı yüklü kamyonun infilak etmesi sonucu 16 kişi hayatını kaybetti, 23 kişi yaralandı. diyarbakır valiliği'nin izniyle sur'daki tarihi bölgelere giren uluslararası af örgütü yetkilileri, yaşanan yıkımı gözler önüne seren fotoğraflar [paylaştı](#). 22 mayıs günü 14 sokakta daha yasak [kaldırıldı](#).

Open in app

Get started

tarihi surların büyük bir kısmına girişler yasak olduğundan dolayı girişler polis bariyerleri ile kapatılmış durumda.

2016 **haziran:** çevre ve şehircilik bakanlığı diyarbakır sur'daki acele kamulaştırma kararı için danıştay'da savunma yaptı ve “bölgenin tarihi özelliğini kaybettiğini, çöküntü haline geldiğini ve yapılaşmanın can ve mal kaybına yol açabileceği” belirtti. 2017'de danıştay, hukuka aykırı bir durum olmadığı kararını aldı.

“unesco tarafından dünya kültür mirası olarak tescillenen diyarbakır surları 1.tampon bölgesi içinde yer alan tescilli tarihi yapıların büyük bir bölümü kullanılan ağır silahlar nedeniyle zarar gördü. sürmekte olan yıkım nedeniyle roma döneminden kalan tarihi sokak dokusu büyük oranda ortadan kaldırıldı.” — güneydoğu anadolu bölgesi belediyeler birliği'nin 30 haziran 2016 tarihli hasar tespit raporu

2016 **ağustos:** 10 ağustos günü tarihi on gözlü köprü yakınlarında polis servis aracına bomba yüklü araçla düzenlenen saldırıda 5'i aynı aileden olmak üzere 6 kişi hayatını kaybetti, 12 kişi yaralandı.

Open in app

Get started

diyarbakır baro başkanı tahir elçi'nin öldürüldüğü dört ayaklı minare.

2016 eylül: 11 eylül günü içişleri bakanlığı 24 dbp'li belediyeye "kayyum" atadı. bakanlık açıklamasında "görevlendirme yapılan belediyelerde, kaynaklar terör örgütlerine değil o yörede yaşayan vatandaşlarımıza sunulacak" denildi. diyarbakır vali yardımcısı bilal özkan, sur belediye başkanı olarak atandı.

2017 şubat: sur ilçe seçim kurulu, sokağa çıkma yasağının halen sürdüğü 6 mahalledeki (cevat yılmaz, cevat paşa, dabanoğlu, fatih paşa, hasırlı, savaş) 12 bin seçmen için "referandumda, yasağın olmadığı mahallelerde oylarını kullanma" kararı aldı.

Open in app

Get started

2017 ağustos: türkiye insan hakları vakfı (tiHV), 6 mahallede 1 yıl 8 ay 23 gündür süren yasağı “dünya rekoru” olarak nitelendirdi. kentsel dönüşüm kapsamında alipaşa ve lalebey mahallelerinde gerçekleştirilecek yıkım için mahalleler polis bariyerleriyle çevrildi.

Open in app

Get started

alipaşa mahallesi'nde polis anonsları sonrası evler boşaltılıyor.

ilginizi çekebilir

“sis atma o.ç.”

gazi, okmeydanı, şırnak merkez, sur, cizre ve nusaybin. altı harita, iki taraf. counter-strike'in headshot ekranıyla...

140journos.com

Open in app

Get started

“duvara yazılanlar”

sokağa çıkma yasakları, ağustos 2015'ten bu yana türkiye gündeminde.

140journos.com

tahayyüller gerçekliklerine yıkımlarla kavuşur

bm insan hakları komisyonu'na göre, 2015 temmuz ile 2016 aralık arasında, güneydoğu anadolu'da 355 bin ila 500 bin aras...

140journos.com

oradaydık: 2011'den 2017'ye türkiye'deki saldırılar

komşu ülkelerdeki bölgesel dengelerin değişmesi, güvenlik politikalarında meydana gelen değişimler ve iç güvenlik...

140journos.com

